Euzkadi

AZALPENAK

Batasunaren esi edo esparruban ñabartasuna, atsegingarri. Mota askotako lorak eztira lorategijaren iguingarri, kaltegarri, edertasunaren eutsigarri baño. Munduko gauza danetan begijak asetuten yakuz, lauak barik arrutubak diralako.

Arako margua ez ete dozu ikusi? Zurezko esi batean loturik dago, baña zein ederra dan, begijen pozgarri, margo bat ezeze beredin daukozalako. Orra gauzeder orotarako agorik daukonak, zegaitik ñabartasuna nai daben, batasunaren altzuan. Mukurrak eztira ikusgarri, abartxu bategaz dagozan aruan, alde guztijetara adarrak zabaltzen dabezan orduban baño.

Nabartasun oneri gagozan. Erderaz variedad esango zeunke ñabartasuna Euzkotarrak arin zirkin dagigu batasun aldez mintzatuten bagara. Erki bakotxa sutunik dago batasun itza entzun ordukoxe. Arrañak alkar jaten dabela jakingo dozu, ezta? Orrexen bildurra dago gure artian be. Nagusijak jango dabela txikerra. Baña oinkadak ondo emon daiguzan. Nor da nagusi, eta nor txiker euzkotarren artian? Legerik badaugu, erri guztijak eskubide bardiñak euki dabezala jakingo dogu.

Fueru jaube gintzazan egunetan batasunean gengozan, baña zelako ñabartasuna geure artian. Bizkaya'k bere ixakerea dauko, eta ezta beste euzko erkijakin lausotuten. Arabai nork idoroko dauskijo Gipuzkoaren antza? Naparrua'k ostera bere edestijaren ikurra agirijan daro.

Baña batasun orren aldez barik aurka dagozanak, zer diñoen eztakije. Napartarrak Bilbao'n bildur dirala diñoe, giputzak ostera naparruak jan biar dauzala. Nork jakingo egija aurkeztuten? Euzko errijaren edestija ezdazau ondo ori diñuanak. Geurekoyak gara, larregijan ixan be, iñoren goziak jan gadixan. Batasun orren aurka itz dagijenak, eztabe ikusten ñabartasuna geure artian beti loratsu ixan dala. Baña batasunak ez ete leukez ekarriko onura ederraguak beti alkarren aurka ibilteak baño?

Kalte txikerrai adi dagoz euzkotar asko, onurai ostera atzia emonten dautse. Gauza bat astertu gura dogunian, alde orotara aditu biar dautsogu. Euzko errijaren kalterik andijenak batuta, alkartuta egon ezitearren ixan dira.

Abendaz batarikuak garan ezkero, laterri bakarra eratu biar geunke. Onen aurka dagoz euzkel idazle beredia. Tamalgarri yake euren nagusitasuna beste batzuk galduko ete dautsen. Itxuben errijan nagusi ixango dirala badakije baña guztijak txurrak diran urijan baztertubak ixango litzakezala bere bai.

Zelako onurak zuurgu arazuetan, izkuntzan, edestijan eta beste gauz orotan lortuko geunkez alkartasun orretan. Batasunaren esijan ñabartasuna, asijeran ñiñuan, eta gauza ederragorik ezin ikusdaikegu Euzkoen artian. Bakotxari dagozan ederrak, dagoz, oinperatu biarrik eztagolako. Baña abendaren altzuan anayak legetxe agertu gadixan. Noiz lora batek bestiari kalte dagijo eguzkijaren argirik bijentzako eztakuan? Guztijentzako zerutik jausten dan eguzki aitaren mosuba. Abendaren indarra bere bardintxe.

LAUAXETA.

EGUNEKUA

EUZKADI'TIK

ZORNOTZA'N GAUR

Euzko Gastedija zabalduko dabela gaur Zornotza'ko jeltzaliak. Bizkai'ko erri askotakuak erduko dira jai onetaro, abertzaliak alkarrekin alkartuta azaldu dagijen indartsu daguazala. Larrea'ko lekaimien ixango jaupa nagusija. Zornotzako ... batillak bere portau dira ikurrin polit ... opaldu dabe ba eurak egiñik. Goxeko ... ordubijetan mitiña asiko da, Agirre'tar Joseba Andoni'k eta Linazasoro jaunak minzaturik. Ordubatetan oturuntza ederra zegan. Arratsaldian ber itzaldijak egingo ... Orueta'tar Endika eta Gallastegi'tar Alexander ek. Durango, Galdakano, ... rabatze, Gernika, Arantzazu eta Mun... aldeko jeltzaliak antxe agurtu biar ... gaur.

... NDIGOXALE ITZALDIJA

... gote'tar Jaime napartarrak zintzuak ... di bat egin eban bart Euzko Gastedijan, oiñez Euzkadi guztija igaro ixan ... eta abertzaletasunari yagokozan ara... ederto atzaldurik. Errijak zelan da... abertzaletasun azija eraiteko agertu ... Itzaldi txukuna ixan zan Ar... lagunarena. Berein txalo entzun eba...

NAPARTARRAK AURRERA

Napartarrak aurrera darraye udalen ara... Amezkoa, Abarzuza, Arangaratze ... Larraona'ko udalak argitaldu dabe dei... Sanguesa'ko udala bere ezta atz... Naparrua guztijari zuzendu ... ingitxu bat udalak eratu dagijen ... Estatutoa. Comisiones gestoras edo ... gura ixan dabena lur operatu ... errijak berak bakarrik gura dabelako ... estatuo egin. Orduba zan napartarrak beste guztijak euzko sentuteko, beti ... bagintzan ibilli garalako.

AUTESKUNDE BARRIJAK

Bizkai'ko erri askotan auteskunde barrijak egingo dira, agirijak txarto egoza la ... egin ebelako ezkertarrak bater bere. ... zenbat erri diran:

... Arantzazu, Arzentales, Arrigorriaga, Barakaldo, Bedia, Berritz, Bermeo, Berriatua, ... Karrantza, Zeberio, Durango, ... Galdakano, Galdames, Gorlitz, ... Gernika eta Luno, Ibarruri, Lemoa, Lekeitio, Lujua, Mallabia, Mendata, Miravalles, Morga, Mungia, Plencia, ... Santa María de Lezama, Billaro, ... Zamudio-Derio, Zalla, Sopuerta ... Balmaseda.

... alderdi baten bakarrik egingo ... Oraindik eztakigu erri orotan osuan ... badira, edo erdiz erdi batzuetan.

"GERNIKA'KO ARBOLA"

... Ares eko antzoki batean lenengo agertu ixan da "Gernikako Arbola" ... daruan eresi antzerki bat. Oso ... ixan da lan eder ori. Euzko erri... askatasunetzaz diñardu, Urretxua'ko ... Agirre gai dala. Argentina'ko izpa... txalotu dabe ederlan ori, baita ... Velloso eta Bereziartua egilliak ...

"LA CRUZ" IZPARRINGIJA

... agertzen ixan da ixen orregaz ... katoliben izparringi bat. Sa... ixan ziran izparringi ori da... lengo larunbata egunean eta atzo ... agertu.

"ADELANTE"

... ko katolikubak agertzen daben ... au bere kalean saltzen eztabe ... socialistak eta erkaltzaliak. Egi... ei diñoz eta, baña atzo agertu ... Gobernadore jaunak debekatuko da... diñoe, baña oraindik ezta ezer ...

ABADIÑO'RA LUGIÑAK

... deunaren jaya andikiro urtero ... dabe Bizkai'ko lurlangilliak. Abadiño'n jai ori egiteko dira. Abe... eta jai andijak ixango dira. ... lurlangillaik orain zer egin ... ikasi dagijen itzaldijak egingo ... "Lauaxeta" Zaldua eta beste jaun ... Iru milla lurlangille batuko ai dira ...

GASTEIZ

... Fuerubetzazko batza bat eratu ixan da... Gasteiz en baña orain ezkertarrak bil... dira jeltaliak geyen dirala batzar ... eta. Batzar nagusijak bere esku... emon dautsoz fuerubetzazko ba... baña onek atzera dei egingo dau... Gasteiz'ko geyenai zer erabaki biar ... dagijen.

URI-BURU-BATZARRAK

Erririk geyenetan Uri Buru Batzarrak ixentau dira. Ona Abadiñon aurkeztu dana: Lendakari, Altzaga tar Estepan. Idazkari, Atutxa'tar Kepa Joseba; Txindizain Astigarraga'tar Kepa. Abertzaliak eurrez bazkidetuten dira jeltzalian alderdi onetan. Tina, ba abadiñotarrak, bat be ezdaitela geratu bazkidetu barik.

ALDUNDIJAK GEITUTEKO

Aldundijak geitu dagijezan Madrid etik bialdu dabe agiri bat. Lenago aldun edo ziñegotzi ixan ziranen artian autu daikeez aldun orreik. Gobernadore jaunak eskubide guztijak daukoz berak nai dabezanak aurkeztuteko.

MIRAMAR ERKALTZALIAN ESKUBETAN

Udea igaroten etorten zan bakalduna Donostia'ra emen eukola Miramar eritxon jauregija. Jauregi onen jaube egin dira erkaltzaliak eta atzo Aldasoro jaunak eta beste batzuk erkalaren ixenean sarratu eben. Gela guztijak sarratuta egozan. Zillarrezko tresna batzuk ei dagoz jauregijan 80.000 laurleko inguru balio dabezenak.

ESPAÑA'TIK

GAUZA ASKO'TA EZER GITXI

Egunokaz entzuten dogu naikoa gauza yazo uran basakerietzaz, baina aboa yaube bear litzateke guztiak esateko.

ELEIZA TA LATERRIA

Erlejiñoaren artu-emonetako arazoa daukan ministru Fernando de los Rios yaunak barriketariakaz izketa bat izan dan, ta ona zer esan deutsen:

Eleiza Laterriagandik aldentzea lenbailengo lana dala. Ortarako Gobernuak batzorde bat autatuko dauala gauza ori aztertzeko.

Ba ei liteke, Gobernuan lapiko askotako babak dagozanez, ministru guztiak gauza orretan bat ez yotea. Beraz bakotxaren iritzia Batzar guztizkora eroango ei litekela.

Batzuk eta besteak zirika ei daragoloela lenbailen lege ori emon dagian, baina astiro yokatu bearra dagola, girriña txarrak eragotzi baino egiten ez dabela-ta.

Segura Len-gotzain yauna ez ei dala geiago Españiara biurtuko. Gauza onetzaz itsegin ebala Doipuruaren Ordezko Tedeschini yaunagaz.

DOIPURUREN ORDEZKOAREN ITZAK

Barriketariak erazo gura izan deutsoe Tedeschini yaun agurgarriari, baina alperrik dabizala esan deutse, Erromako barriak Gobernutik emon bearrak diralata; ez beste bidez. Galazota ei dauko bere berez ango barririk emotea.

SEVILLA'TIK

Baketan ei dagoz, baina yente asko asi da uritik urteten, zer yazo bere.

"Losa del Rio" errian aldra bat Eleizara indarrez sartu da, ta ango irudi guztiak erre egin dauz. Parroku yauna, gauza oneik ikusita kordebaga yausi zan; baina abade laguntzailea, Andra Mariren irudia apurtzen yoiazala, tartean yarri zan, iñoala: "Andra Mari ikutuko dozuen baino len, ni il bearko nozue. Ikaratuta atzera egin eben biurriak.

Aldra onek beronek erre ebazan "Nuestro Padre Jesús"eko irudiak eta Eskarne'tarran komentua.

ELEIZAREN ARRI BALIOTSUAK

Malagan bost kamioe bete txirlarri edo arri baliotsu batu dabez Eleizetatik lapurturikoak.

MACIÁ'K DIÑOANA

Bartzelona'tik.—Maciá yaunak Geronarako asmua eban, baina bidealdi ori egitetik erabat atzeratu da.

Illarren 24'garrenean egingo da Katalūñiko Udalan ordezkoen batzarra emengo lege-gaia ontzat emoteko.. Egun ortan bere ezin yoan daiteke Maciá Geronara.

Maciá yauna pozik dago, Españian lako zaratarik Katalunian yazo ez dalako. Ontan garbi ageri ei da Bartzelonako uriaren gizatasuna.

"DEBATE" AZALDUKO ETA?

Datorren martixenean "Debate" egunerokoa barriro azalduko ete dan diñoe.

ATERTU DIRAN EGUNKARIAK

Madril'dik.—"La Monarquia" ta "España avanza" deritxen egunkariak abertu erazo dabezala diñoe

EŔIJETATIK

MENDARO

AGIÑ-ARTE'RI

Zure asmuak ontzat artu eta dei dagizuet, emengo Euzkel eta Erdel idazleori, Euzko Batzokira, nai dezuten egun eta orduan, bertan erabakiak artzeko, gure izparren gaiñ, ba nik lenago ezan nuan bezela emen, naikua gera zarri zarri, gure erri onen izena izparringi abertzalietan, azaltzeko.

Emen bakarrik ez dira irakurtzen onek baita emenguak urruti txamar diran alderdietan ere eta beiñ baño geigotan zorionak oman izan dizkite, esanaz sarri nai lituzkela izparrak ikusi.

Gurek eskuan dago, eta esan danok Bai "agiñ arte, Gatxipixa, Aberri Zale-intxuzai, argi zale, Mendaro'tar bat", zeiñ egun eta ordu gure Batzokian batu eta erabaki batzuk artu daiguzen.

Ola jo biar degu Aberri aldeko lanetan, eta iñoiz baño zigurago oiñ.

ANTZEKIAK

Onek gure gaztiok dituk mutillak, ez dira azpertzen, beti ari dira alako ikasi bestia irakurri eta abar, emakumeak ere aurrez ikuzten doguz bertan eta orrela baguaz, laster ipiñi bearko degu arako leku apaiñ bat emakumientzat, erdu danok onera ba aberria zuen biar da beiñ baño geyago.

Azkenengo antzeki jayan antzeztu zuten "Ames goxua" guztiz ederki, ¿nor ezan onek oiñ arte ikusi ere egiñ ez dutenik olako gauzarik?, punteneko egon ziran danak, baita ere Euzko Batzokia, ango puskia sardiña sarrak bezela tolostuta danak.

Bakar izketa "Praisku" oso ederki Goikoetxea'tar Endikak.

Azkenik zapu dantzia, berak egindako kopiñtxuekaz, Joshe Mari errotak antolatu, ta, barrez eta algaraz-zan notintza dana, nik uste det batzuk oraiñ ere barrez ari dirala. Onek bukatu ondoren irrifa bat egin zan eta an ateran ziran ontzi ederrak erregalo kuak ziran, eta batu zan txindia Batzoki'rako Segi, orrelako asko bear gendukez, gure Batzokiko kutxa goratzeko ba dago bearra ere ta. Zurrumurrua da, emendik jai batzuetara, egiñgo dala antzerki jai bat emengo Ikastolan, Lizarzaburu'tar Justiñon aldez, ba au aspalditxo, zauriturik dago eta ikusten ez duala, entzun dedanez Euzko Batzokiak, bere gaiñ artu du jai aldi ori, eta eskeiñi du oso osorik bere laguntasun aren aldez.

Au dalata ondo besterik ez degu entzuten bazkide danogaitik, orrela irakutsi daigun beti Maitasuna.

Emen agurtu degu Bilbo'tik etorrita Aspe'tar Josu, abertzale ona.

Elorrio aldetik etorri dira Artamendiren sendia.

Laster ezkontzen da Mendikute'tar Miren Elgoibarko Iriondo'tar Imanol.

I'TAR P.

MELIPILLA

LEYATSU AZKATASUNAN BEGIRA

Jorralla'n 12-rik aurrera orduek egunek egiten-ixan jakuz, eta geyago une baterik bestera "Euzko Erkalderria" oyuztauko zala izparringietan irakurri-gebanian, baña gure gozua pozuan, berriz irakurri gebanian urrengo egunen España'ko agintariak iñun diran suizkillu ta gudari guztikaz debekau dabiela gure azkatasuna lortzia; baña oraindaño ei eztogu galdu itxaropena aurten zerbait lortuko dala, danok gurot esan euzkotar danok gixon ta emakume geuria eskatzen badogu eta artzeko gertu-egon. Badakuzgu españatarrak oraingo gurenda eurentzat bakarrik nai-dabiela, ezertarako aftu barik katalandarrak eta euzkotarrak egin dabezan alegiñak, bakaldarren aurka.

TAMAL-AUNDI

Alan daukagu, etorkizunak alan gura ixanta Aberri'tik at aurkitu geralako berren Aberriak gaitubenian; Emen zorionak emoten ixan dauskuz notiñak España'n erkalderri oyuztatu dalako, baña erantzuten dauteagu gu jopu ixateko jayoak ezkarela, eta geure azkatasuna lortu arte artega gagozala, ta ezkarela lotuko baken.

EUZKADI BURU BATZARRA

Onek itzak eziren irakurten emengo izparringietan eta azko poztu-gaitu lengo egunen "Mercurio" izparringian irakurri ditugunian, baita be Egileor'tar Imanol adizkideak izparkariai esan dautzesan itzak, guzti ori irakurri geban emengo izparringitan, eta zer esanik ez dago ze poza artu geban itxaropen izpar orregaz. Jaungoikuak nai dayala datorren urten Aberri'ra biurtzen bagara, Aberri azke aurkitute.

IKURRIÑA

Lengo zarra erdi sitsek janda dagon ezkero agudo eskatu neban barriye egiteko oyala, azkatasun eguzkia laster ikusko gebalan, baña... baña... itxaropen lar eziñ euki leike gure gainkarik gandik geu zutunduten ezpagara. Ia ba oraiñ egiñ eztana Bagillen egiten-dan.

Zirionak Euzkadi'ko euzkotar dun Udal barri guztiri ta batesbe Gernikera aztasuna lortzen juanziranari.

ERRI.

GATIKA'TIK

GATIKARRAK NAGOSI

Juan dan asteko igandean irakurri genduan Euzkadi'n, zelan urrengo igandean Jatabe'n erromeria zan. Soka indarketea bere baeguala-ta juan giñan Gatikar batzuk an zer eguan edo ikusten. Arro egozan jatabetarrak, eurak zirala mutillak soka-indarketan eta, iñoren bildurrik ez ei daukie. Geu bere iñor baño gitxiago ezkaralakoan gengozan eta oratu geuntson soka lodi ari. Laster ango guztiai geiago egin geuntsen. Modu orretan euren buruak ikusirik, sartu ziran erriko jantoki baten, olloak otan sartzen diran diran legez, gu ostera an ibilli gintzan dantz ta dantza bake-bakean. Geure errira atzera etorteko orduan soka neurketarako egozan ogei ogerlekoak artu gura izan genduzan, sari polita zala-ta, baña erdia bakarrik emon gura izan euskuen. Baña gogor egin eta gero, irepasita genkolako, emon euskuan. Pozik diru orregaz etorri gintzan iluntsean geure etxera eta angoak geratu ziran aguak zabalik. Urrengoan dagozala ixilik. Gu barrian bere soka indarketak egiteko emen gagoz. Indarketa ori ikuste arren juan ziran Gatika'ko gizon eta andrak eta ume guztiak. Albo errietakoak bere an ziran geure Gora esaten. Gu ostera pozik.

Jatabe'ko santuak ikeratu ziran-errasoiz-jai orretan guztiai dantza oratua egiten itxi eutselako. Gasteak pozik ebiltzazan, baña Kinka agoxila asarre bixian ebillan sarta lodi bategaz. Angoak amaitu edo akaba zirala ikusi genduanean itzuli gintzan geure errira, an irepasitako dirugaz apari eder jateko asmoan. Jan aldi bat eta olgeta aldi bat egin ostean, Jatabetarrak saritzat emonekoagaz, juan giñan etxera pozean. Gora Gatikar mutillak.

MITIÑAK LASTER?

Bilbao aldea nentzun dogunez laster mitin andi bat egingo ei dabe Gatika'n abertzaleak. Ikeragarrizko jai egiteko dira, espatadantzariakaz eta euzkotar erromeria dala. Laukinitz, Jatabe eta Mungi aldekoak aber etorriko dira. Berba egiten Mungitar bat etorriko ei yaku. "Lauaxeta" izen ordeagaz EUZKADI nidaztu daben bat. Ia ba Gatikarrak laster ikusten badogu mitin andi bat erri onetan.

LAGUN-ON.

BERMEO'TIK

BATZARRA

Mendigoizaliak euki daben batzarran garrantzi andiko erabagijak artun dabez, batzar au gogatsu ta alai dala ospatu da ¡ezta izanbe gitxiagorako! aretoan egon dan "lora" pilloagaz. Ona emen nortzuk izentau debezan buru batzarrerako; lendakari Zuazaga'tar Bingen idazlari Zabala'tar Kuiril, txindi-zain Egurrola'tar Koldobika ta batz-ordezkoak Zarandona'tar Kepa da Zabala'tar Imanol, emakumetatik Muñoa'tar Aintzane, ta Renteria'tar Karmele.

Ikurriña atonduteko ardurea neskari emon dautse, ta Aldra oneri ezarri dautze "Beti Gazte", izena. Illonen 14'en izango da lenengoko urtekizuna, Deun Jon'era ta emetik jarraituko dabe Bakio'ra, talde onek egingo daben zabalkundeagaz asko sortuko gara abertzaliok zeonek zabalduko daben azija euren lan aberkoyagaz bijar edo etxi artuko dogu igali eldua dala.

¡Aupa!, ba mendigoizaliak, gora ta gora beti aize osasuntsuba artzen, bijotz alaiakaz, ta zeuben zantzo eta irrintzijakaz ¡itxartu! lo dagozen Euzkadi'ren semiak.

EUZKO LANGILLIEK

Baita langilliek be euki dabe euren batzarra, ta buru batzarrerako onek izentau dabez; leudakari, Arbizu'tar Erramon, idazlari Aurrkoetxea'tar Bitor txindi-zain Bustintza'tar Zesara, tabak-ordezkoek Telletxea'tar Kepa ta Etxeandia'tar Pakunda. Urrengo batzarran atonduko da geure arautegija.

ARRAINTZA

Bokarta ugari dago gure itzasoetan, baña txikija da guztija, ta saneurri txikija emoten dautsoe erosleak, onegaz arraiñegaz ez daukogu arrantzaliek irabazirik, da baten-batek arrapaten baden be andija, ez dautze emoten biar dan saneurrija. España'ko txindija beeratu dala ta—esaten gendun—saneurri geiyagoaz ordo induko doskuela geure arraintzua, baña dana oker.

ARRAINTZALE.

BILBAO'TIK

Egunotan atzerri aldian gertatu diran gauza, katolikuak garenontzat, benetan dira negargarrijak.

Onetan danok dabe erruba. Andikijak, bekuan ardura gitxi, bekua oinperatuta euki, ta jakiña, bekua andikijen aurka.

Gero beste aldetik, ikusten dana da. España aldeko notiñak, jakintza gitxikuak dirala. Augaitik egin dabez basatikeri orreik.

Beste gauza bat be badago. Euren buru edo burutako agertzen diran gixonak, euren izparringijetan ta itzaldijetan beti beti agertu dautse, uskurtzaren kaltez daben gorrotua, ta zijotxu bat euki dabenian, gorroto ori argiro erakutsi dabe. Eraiñeko azijak emon dauzan igalijak dira ba, España aldian jazon diran gauzak. Kistarrak garan aldetik, benetan samindu gara euzkotarrok, ango gertakixunakaitik.

Euzkotarrak, geuretzako ikaskai bat lez artu bear dogu au. Kontuz ibilli, ta geu danok alkartu. Jaungoikua ta Lagizarra'ren ikurrinpin sartu danok, geure asaban ekandu ta siñismena apurbat otzituten asi dan lekubetan berpiztuteko, geure aberrijan onelako gauzarik gertau eztedin, ta geure zorijona lenbait lasterren lortu daigun. Iñozko urren dagola esalei ba-ta, danok ondo artu, ta bear dan garrantzija emoten badautsogu aldi berarizko oneri. Jaunak argituko algaitu danok.

✤ ✤ ✤

Bilbao onetan beste Euzko-Batzoki bat edo bi zabalduteko asmua dago. Jel azija gerorago ta indar geyago artuten dua, ta poz-pozik ikustekua da berau.

Orain, Tiboli, Kastaños, Uribarri, Matiko, ta inguru orretako abertzaliak, euren auzo etan batzoki bat zabaldu gura dabe. Ederto dago, ta auzo atakuak geure laguntasuna emon, ta albait lasterren zabalduteko alegiñak egin bear doguz. Ainbat biztanle dagoz inguru aetan. Euzko-Gastedi'ra etorteko urnintxu edo egiten yakenak, ta ondo dago, angjo abertzale guştijak, non batu eukitia.

✤ ✤ ✤

"ERRI"-RI.—Pozik darakurdaz zeure izparrok. Aurrera aizkide Txile aldeko euzkotar gustijak albertzaletu arte. Jarrai idazten zeure barrijak jakin daiguzan.

Atzo Isidor deunaren eguna ixan zan. Euzko lugiñak jai egin eben. Zorijonez ondiño lugiñak euzko eredu bixija dira. Euren aldez zerbait ardura artu daigun ba, euzko-sendijaren oñarri jatorra lugiña da ba-ta.

Eureri lagunduten alegindu bear gara, ta errastazunak emon lurrari ogasunak atera ta egokitasunian bixi dedizan, ba batzuk asi dira euzko-lugiñak eurekanatuteko gurarijaz, ta ori lortuko daben bildurrik dagonik esin esalei ondiño, baña badezpadan zur ibilli gadixan, ba arerijua bizkor dabil, ta euren ikaspide deungiak sartu baño len, kontubak artu.

Zur ba, lugin maitiok ta euzkotar gustijok, geure baserijak euzko abendearen irudi, ekandu ta gauza gustijetan ixan dedixan.

TORKATIKO.

ZEANURI

DEUN IXIDOR LUGIÑA

Urtero lez ospatu da lugiñen zaindaria. Goi-goxetik biribilketa politak yo ebezan txistu lariak. Amarrak aurretik udal-gizonak txistulariakaz elexaratu da ondoren ibil-deunan: Deun Ixider elexatik urtenda Urraburun Zeya'tik elexaratu ondoren jauña abestua itzaldia guztiz ederto Angoitia'tar Jabian jaunak guztiz argiro erakutsirik zaindariari onbideak.

ARRATSALDE'AN

Lagun-asko etorri zan albo-errietatik be. Pelota partiduak be yokatu ziran. Mendira bialtzeko zekorren banakuntzea egin zan. Baita artxoen zozkera be.

IGANDE'AN

Kanpoko yokolariak etorriko dira pelotan da partidu onak izando dira.

EZKON DEYAK

Andra Mari elexan yoan dira Etxezarraga'tar Iñaki (Agarrekoa) Bengoetxea'tar (Bitori) Altzuzte'koagaz. Zorionak.

ARANTZAZU'KO MITIÑA

Zetan esan be eztago zelango yentetza batuzan. Benetan ikusgarria zan! Orain danak abertzale izan gura dabela esan leike, itzaldiak guztiz ederto Zidorrak, "Lauaxeta", Gallastegi, Orueta ta Uriarte bertsolariak. Itandu emendik yoan ziranai, ze argi ta garbi esan eben guk euzkeldunak zetara yokatu bear dogun Jaungoikoa ta Lege zarra goyen dogula. Bazter guzti etatik yentetza andia batuzan Bilbo, Arrati' guztitik Durango, Galdakao, Zornotza ta abar.

ARRATIKO DEYAN BIGARREN ZENBAKIA

Agertu da oso ederto irakurgai ugari da onuratsuakaz ainbarik ez gelditu.

BASERRITAR BAT.

Euzkal Orri onen irakurleak, ain maite daben izkuntzaren aldez egiñiko agurtzat artuko dabe euzkerazko iragarkiak ipintea. Salerosleak ulertu beie ondo.

MAÑARI

JEL-AZIJA ZABALTZEN

Egubenian egon ziran emen, Jel-Alderdija'ren aldez lan egiten etorrita, R. Ertzilla'tar Gergori "Gogorra", Irulegi'tar Alexander eta Artolasaga'tar Gabin abertzale zintzuak. Euroen alegiñak dirala bide, errionetan, Jel-Alderdija ren aldezko Uri-Buru-Batzarra laster be laster eralduko da. Ta Alderdi orretan, uste danez, gaste pillo galanta bazkidetuko da, ta Jaungoikua eta Lagi-Zarra'ren aldez zintzo jokatian gagoz Emeko mutil begikuak, beiñ lanian asten badira, atzian eztira geldituko; arka-ostekuak be, eztira ta. Ta gauziari antz ona emoten azkenenguak eztira izango.

deunari!

Ya ba mutillak; bazkidetu zaiteze guztijok. Eta Aberrija ren aldez lana errime egiñaz, euzkotar zintzoenetarikuak izan. Aberrijak, bere semien laguntza iñozkorik bearren oraintxe yok eta.

ERIJOTZA

Geixo luze bat ondoren eta Eleizakuak artuta, eguaztenian il zan Garitonandia'tar Pelikene andra gastia (Goiti'tar Patxiko ren emaztia) Obiraltzia, eguben arrasteijan lagun askogaz egin zan. Jaunak zeruan euki begi.

Alarguna'ri ta enparau sendijari euren atsekabian lagun gayakez.

JUAN ETORRI

Lengo igandian egon zan emen Ariznabarreta'tar Peli.

—Santurtze'tik etorri ziran Bartzena'tar Agapita, Abauntza'tar Narkixe ta Kapanagą'tar Bitor emaztiaz. Baita Santurtze'tik etorrita alditxo baten emen dago Baraya'tar Miren neskatillia.

—Bilbao'ra juan zan Amantegi'tar Birkide andria.

—Areatza'tik etorri zan Elexpuru'tar Bingen mutilla.

ARRENTZAK

Beti lez, astelenian, astartian eta eguaztenian iru basotxono edo ermintetara arrentzak egin ziran. Eleizatik goizeko seiretan urtenda, an juaten izan gara mendi arteko ermitatxuetara arrentzak abestuten. Baso bideko otoitz-abestija'ren anotsa bai dala atsegingarrija! Eta mendi gallurreko meza deuna baño ederragorik zer? Guztijok oso pozik ibili gintzo zan. Eta datorren urtian be, Goiko Jaunak egintza barriñak egiteko guztijok batuko al gaituz.

IXIDOR DEUNA

Lugiñen zaindarija dala-ta, deun onen eguna erri geyenak jai artu eban. Amarretan meza nagosija ibildeun eta guzti. Deuna'ren bizitza ta erijotza Ibarra'tar Errupin txaunburu jaunak ederto azaldu eban. Arrasteijan, besperak, agurtza eta lorak egin ziran.

Ixidor deuna'ren irudija, lora-urtai ederrakaz neskato batzuk olako ederto apaindu eben. Ederto, maite-maitiok!

ZIZIA UGARI

Emeko Arrueta'ko mutil batek, igaro dan asteko larunbatian, bederatzi libra ziza edo seta basotik ekarri ebazan. Eta amar ogerlekuan saldu zituban Egun baten irebasteko dirutza galanta da gero!

URKIOLA'N

Lengo asteko larunbatian, Eibar'ko "Aldatzeko" komentuko lekaimien ikastetxeko neskak eguna Urkiola'n igaro eben. Eguna ederto igarota pozik juan ziran.

Baita igaro dan astartian, Gazteiz'ko "Marianistas" deritxoen ikastetxeko mutikuak be euren irakasliakaz, Urkiola'n eguna igaro eben. Eta eleizkizun ederra egin eben. Goizian, mezia, mutikuak ederto abestuta; arrasteijan be, Agurtza ta abestijak eta oso ederto. ¡Aintza Andoni deuna ri!

MAÑARIKO.

BUSTURI

"JAUN ZURIA"REN ZELAYA

Poz pozik ikusidogu zelan len euki daben ixen motza Kendu eta oraiñ ipintzen euzkel ixen polita Altamira'ko zelai edo ibiltokiari. Baña alkate jauna, len euki daben ixenantzat ondo egongo zan zelai ori, baña nezkero lengo ixena kendu eta barrie ipintzen ondo ixengo laiteko apurtxu bat apaindo edo konpontzea zelai ori, ba danok dakigu Busturi'ko erriek ez deukola beste zelai'rik auxe eta Deun Kistobalena baño, eta bata baño bestia zantartoago eta ixenik Altamira kua jaiaro tanbolin soñua egoten dan zelaia oso ederto ixengo aiteko an dagozen arri koskorrak kendu, eta apurtxu bat apaindu edo konpontzea, eta gero poitxesko barril bat edo bigaz ederto lotuko leiteke, eta au da Altamira'ko gastedijak eskatzen dabena. Ez da egia?

EUZKEL IXENA

Martitzenian ugutzau zan erri onetan Amaya ixen polita gaz Torrealdai'tar Joseba eta Amunategi'tar Justan alaba jayoparria bere aitama bitxiak izan dira Amunategi'ta Jon Batiste eta Bilbao'tar Pantzeska.

Zorionak guraso eta aitama bitxiari.

NASKALDIJA

Lengo astian agurtu doguz emen Eskibel'tar Joseba, Apraiz'tar Leonarda Etxebarria'tar Erri Karola eta Irakulis anayak Emili eta Landin Baita Deusto'tik etorri ta Lekunberri'tar Filo.

Juan da Gereketa'tar Benita.

Ikusten dogu zelan dabiltzan Madrillera eta ostera "bilinguismo" ekartzeko eta gure erraien eskolako umeak "anillue" gaz, noiz arte ixango da ori ala zuk ez dozu aitxu gura orrelako gauzarik? Ia ba maisu jauna, sasoya da "anillua" kentzeko eta besterik ez bada be kartillie euzkeraz erakutzi biteke.

ATZURKULU'KO MIRUE.

DERIO

Igandean Zornotzan dira euzko jaijak, eta gura neuke erri onetatik ainbat notiñ juatia, agertzen emoteko euzko bijotza dagola erri onetan. Izparrangi onen bitartez dirautzute zelan igande arratsaldeko ondubijetan urtengo dabela tarrantak lau bidetatik, gura dabenak juatia ez deko besterik ixena emotia Euzko Batzokijan. Biar dau baño geiago agertzen ba dira bigarren tarranta ipiñiko da, guztija juan etorrija bederatzi errial.

Guztija aberrijentzat, eta Euzkadi rentzat. Poztu zeuen bijotzak, eta guazen igandean Zornotza'rantza. Gora Derijotarrak.

AKETZE.

TXORIJAK ITUN

Gizadiaren atsegin garri
Jaunak eindako txorijak,
euren kutunen matasunian
egin ditubez abijak,
iñorentzako kalte bagarik
jarraitu daiyan sendijak;
baña uste bagarik eldu yatzu
izugarrizko etsaijak.

Erruki bako gizasemiok
gotxar amorru aundijan,
abijetxuak erre ta itxi
zaitubez negar garrijan,
¿uste ete dabe ez dagozala
goiko lagien azpijan?
artuko dabe epai gogorra
Josafateko zelaijan.

Abijetxuetan umetxu asko
eguan bixi ikasten,
baña ateraituez abijetatik
ondo lumetu baño len,
nunbait oindo ez dabe ikas
nai lez egera egiten,
baña Jaungoikuak ardura dauko
ume zurtz ayek aziten.

Donokitar'txori goxuok
itun zagoze txioka,
bakarrik itxi zaituezelako
ume ta abijak kenduta;
abija barik ama ta ume
guzti guztia galduta
guzti guztia galduta
nori bijotza etxako ausiko
zuek olan ikusita?

Txori itunok dagoz aiturik
lekaime ta lekaidetan,
aize itun gelditu diran
danok dakigu benetan;
gotxarren amorruagaz
sarturik iñon gauzetan
naigabe asko itxi deuskue
kistarren bijotz onetan.

Otoi daiguba apalik
eta itxaropen osuaz,
Jaun goikuaren ama garbija
geure lagun on artuaz;
gizon gaiatuen esetsijetan
gogoratu dedin gugaz
beti erruki izan oida ba
bijotz apal damutuaz.

GARATE'TAR J. M..

ONDARROA'TIK

AGIRRE'REN OMENEZKO JAYAK

Euzkeltzale Bazkuna'k eratuko dabezan jayak aurrera ei duaz. Aurrera juateko asi ei ziran ta, ba atzera juango balitzakez, txarto biarko gendube.

Ezpatadantzarijak azi ziran egunai dirala eurenak egiten, eta ondo ikasiko daben zaratada.

Entzun dogunez Euzkeltzale Bazkuna'k erregutuko dautso Arrantzale anaidija'ri "saliña-saliña" egiteko gertau dayen aldra bat egun orretarako.

"Saliña-saliña", geure erriko oitura bat da, "zagi dantza" lez egiten da bera eta errbestekuak ezeben iñoz be ikusiko, ta erriko gaste askok bez, urte asko diralako "saliña-saliña" ikusi eztogula.

Agirreren jayak dirala ta, ba, ikusiko daguz aurren "saliña-saliña"'ko dantzarijok.

Egun egokija da gañera Deun Pepa eguna ori egiteko, lenago be Deun Kepa aldija edo "San Pedruak" ixaten ziran "saliña-saliña" ikusteko egunak eta.

KRISTAU IKASBIDIA'REN SARIKETA

Gogor-xamar diñardube gure erriko gastetxubak, Agirre'ren omen egunian ixango daben Kristau ikasbidearen sariketetarako. Baita be euzkeraz irakurten ta idaztearen sariketarako be.

ESKONTZA

Aurrerako astian ezkondu jakun geure adizkide eta abertzale sutzuba dan San Antonio'tar Justo. Zorijonak eta seme-alaba asko euki geure aberrijarentzako.

DABIXANAK

Bartzelona aldian neguba igaro ta eldu jaku geure aberkide zintzo eta adixkide maitia dan Bedialauneta'tar Sekunda. Ongi etorri adizkide.

ARTIBAI.

CEMENTO PORTLAND
"ZIURRENA, S. A."
(EL MAS SEGURO)
Propiedad de la Sda. marca Cangrejo
FUEROS, 2. TELEFONO, 12.258

CARROCERIAS
PARA CAMIONETAS
Consulte precios a
HIJOS DE J. M.A PRADERA
General Salazar, 16. Tl. 11.841